

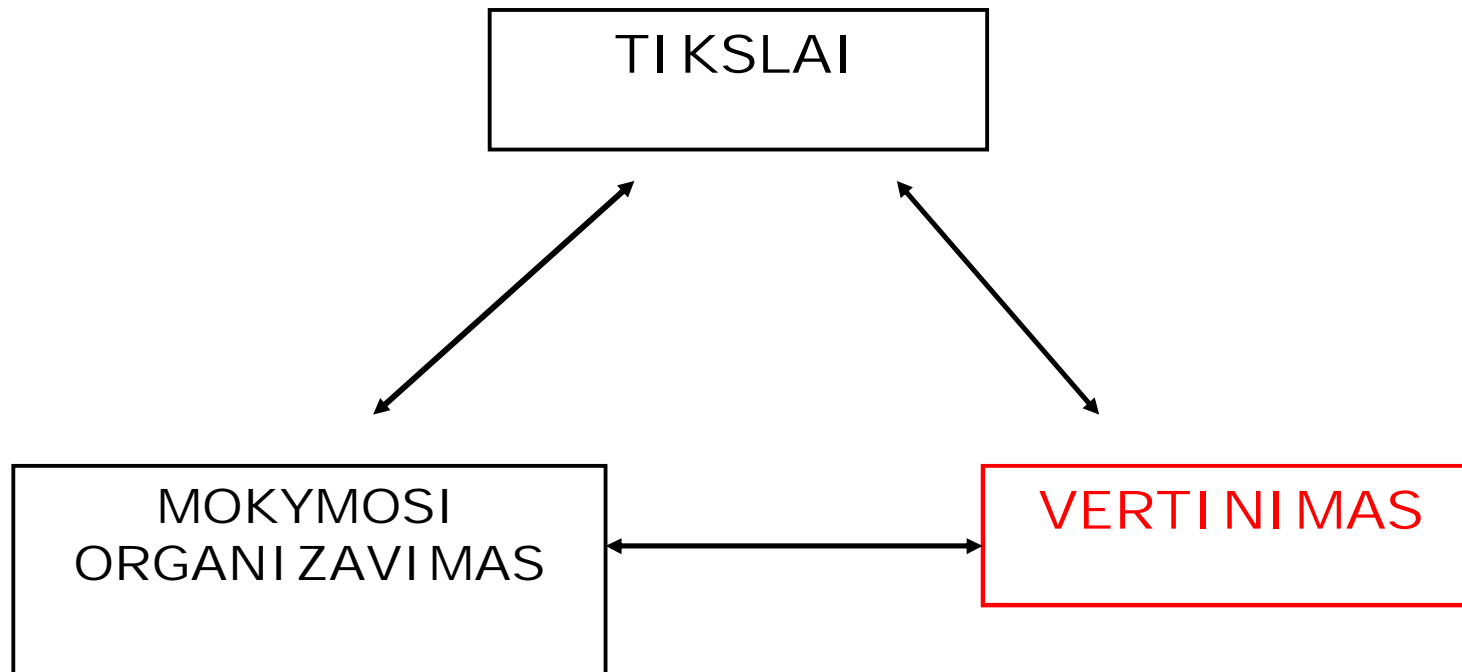
GEGUŽĖS 17 D.

- MOKYMO/SI TIKSLŲ IR VERTINIMO RYŠYS.
- MOKYMOSI ORGANIZAVIMO STRATEGIJOS.
- VERTINIMO RŪŠYS.

G. GEDVILIENĖ

VDU

MOKYMOSI TIKSLŲ, ORGANIZAVIMO IR VERTINIMO RYŠYS

VIOKYMO/ SI UKSIŲ formulavimas

Bloom taksonomijos lygis

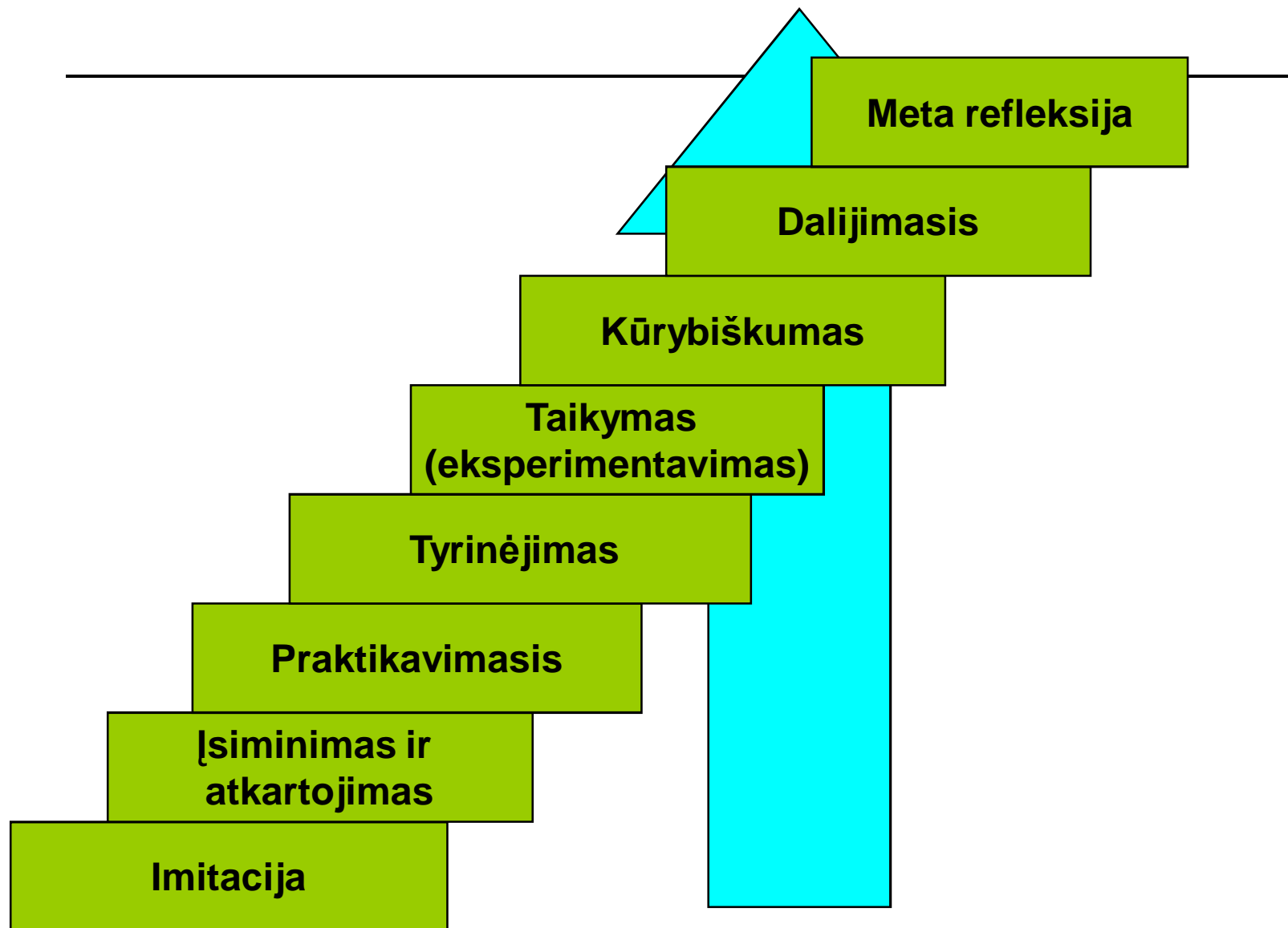
- **ŽINOJIMAS** – klausimai apie faktus
- **SUPRATIMAS** – sąvokos supratimo demonstravimas
- **TAIKYMAS** – praktinio taikymo, supratimo demonstravimas
- **ANALIZĖ** – gebėjimas atskleisti ryšius tarp atskirų dalių
- **SINTEZĖ** – gebėjimas logiškai susieti dalis į visumą
- **VERTINIMAS** – gebėjimas spręsti ir apsispręsti remiantis analize ir sinteze, daryti išvadas ar sprendimus

VERTINIMO TIKSLAI GALI BŪTI

- *Žinių ir gebėjimų kokybės vertinimas;*
- *Matavimas pokyčio per tam tikrą laiką;*
- *Besimokančiųjų pasiekimų ir pažangos diagnozė;*
- *Fiksuoti mokymosi pasiekimus;*
- *Besimokančiųjų motyvacijos skatinimas.*

MOKYMOSI ORGANIZAVIMO STRATEGIJOS

DĒSTYTOJO IR BESIMOKANČIOJO ROLĒS KIEKVIENAI MOKYMO/SI ORGANIZAVIMO STRATEGIJAI

Strategija	Besimokantysis	Dēstytojas
1.Imitacija	Stebi, kartoja, mēgdžioja	Modeliavimas
2.Įsiminimas ir atkartojimas	Įsimena faktus, mokosi atmintinai dėsnius, apibrėžimus	Pateikimas (Perdavimas)
3.Praktikavimasis	Pritaiko, panaudoja, įgyvendina	Instruktavimas
4.Tyrinėjimas	Objekto apsibrėžimas, iniciatyva, atranka	Pasiūla
5.Eksperimentavimas	Bandymai, apibendrinimai, konstravimas	Reaktyvumas
6.Kūrybiškumas	Naujo kūrimas, projektai, kompozicijos, scenarijai	Parama
7.Debatai (daliijimasis)	Socialinė sąveika, diskusijos, darbas grupėse	Moderavimas
8.Metarefleksija	Savęs, savo veiklos, savo mokymosi analizė ir vertinimas	Korefleksija

VERTINIMO RŪŠYS

- *Norminis vertinimas* - tai vertinimas, kurio metu studentų pasiekimai lyginami tarpusavyje. Norminis vertinimas sudaro sąlygas dėstytojui išskirstyti studentus pagal jų pasiekimų lygį. Taigi, atlikę užduotis, studentai išrikiuojami į eilę pagal surinkus taškus:

geriausiųjų grupė (pvz.: 10% visų atlikusiųjų užduotis) gauna aukščiausią įvertinimą,

šiek tiek prasčiau atlikusių užduotį grupė (taip pat apie 10%) gauna žemesnį vertinimą ir t.t.

VERTINIMO RŪŠYS

- *Kriterinis vertinimas* - Šiuo atveju visi studentai gali gauti geriausius pažymius, jei jie įvykdė reikalavimus, ir visi gali būti įvertinti blogai, jei nėra pasiekę reikalavimų.

Studentai turi būti pilnai informuoti kokie kriterijai, kokie vertinimo metodai bus taikomi ir kaip bus pasveriamas kiekvienas komponentas. Ši informacija turi būti pateikiama dalyko studijavimo pradžioje.

VERTINIMO RŪŠYS

Ugdomasis vertinimas

- Vyksta kurso/dalyko metu:
- diagnozuoja mokymosi poreikius
- aprašo mokymosi pažangą bei identifikuoja pažangą ateityje
- naudoja visą diapazoną galimybių, pradedant formaliomis ir baigiant neformaliomis.

VERTINIMO RŪŠYS

Apibendrinamasis vertinimas

- Vyksta kurso/dalyko pabaigoje:
- įgalina tarpusavyje palyginti studentus, grupes;
- išmatuoja ir pateikia ataskaitą apie baigiamuosius rezultatus;
- pabrėžia formalius metodus, kurie yra efektyvūs ir patikimi.
- **Diagnostinis vertinimas.** Pagrindinė ypatybė šio vertinimo yra ta, kad rezultatai nurodo silpnąsias ir stipriąsias besimokančiojo puses. Šis vertinimas skirtas nustatyti tikslią diagnozę: **ko tu nežinai.**

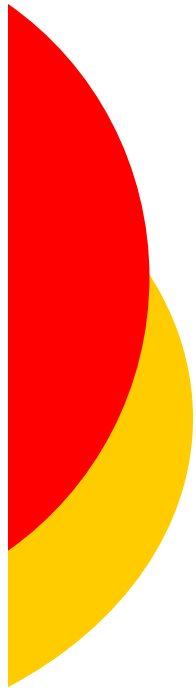
BESIMOKANČIŪJŲ MOKYMOSI POREIKIAI

Motyvacijos kriterijus	Mokymosi poreikiai
<i>Socialinių ryšių</i>	➤ bendravimo poreikis
	➤ patenkinti asociacijų, narystės poreikius
<i>Asmeninių pasiekimų</i>	➤ aukštesnis statusas/pareigos darbe
	➤ profesionalus tobulėjimas
	➤ konkurencingumo mažėjimas
<i>Išorinių lūkesčių</i>	➤ atitikti reikalavimus
	➤ patenkinti vadovų lūkesčius/rekomendacijas
<i>Socialinės gerovės siekimo</i>	➤ galimybė geriau padėti visuomenei
	➤ tarnauti visuomenei
	➤ dalyvauti visuomeninėje veikloje/darbe
<i>Stimuliaciniai</i>	➤ atsiskirti nuo kasdienybės
	➤ išvengti nuobodulio
	➤ suteikti kontrastą kitoms gyvenimo detalėms
<i>Susidomėjimo mokslu</i>	➤ siekti žinių dėl asmeninių interesų
	➤ mokytis dėl mokymosi
	➤ patenkinti smalsų protą

MOKYMOSI POREIKIAI

- **Mokymosi poreikiams nustatyti naudojama:**
- - ***anketos, klausimynai***;
- - ***dokumentų analizė*** (ataskaitos, individualūs planai, darbų pavyzdžiai, taisyklės);
- - ***stebėjimai*** (tam tikro reiškinių dažnumas, svarbių reiškinių ar sąlygų stebėjimas);
- - ***pokalbiai*** (teminiai pokalbiai su grupe, interviu su vienu iš dalyvių);
- - ***grupės sprendimas*** (atviras pokalbis, kur visi grupės nariai išsako savo nuomonę apie poreikius, grupės konsensusas).

Gegužės 17 d.

- MOKYMOSI PASIEKIMŲ VERTINIMO METODAI;
- BESIMOKANČIOJO PASIEKIMŲ IR SIEKIAMŲ KOMPETENCIJŲ APLANKAS;
- BENDRADARBIAUJANČIŲ GRUPIŲ VERTINIMAS;
- GRĮŽTAMASIS RYŠYS;
- SAVĖS VERTINIMAS.

VERTINIMO METODAI

- ⑩ MOKYMOSI PASIEKIMŲ APLANKAS;
- ⑩ POKALBIS;
- ⑩ PRAKTINIŲ GEBĖJIMŲ VERTINIMAS;
- ⑩ STEBĖJIMAS;
- ⑩ GRUPĖS DARBAS;
- ⑩ TESTAI;

VERTINIMO NUOSTATOS

Vertinimo nuostatos	Vertinimo nuostatos charakteristika
<i>Teisingumas</i> <i>(objektyvumas)</i>	Aukščiausią įvertinimą gauna geriausiai darbą atlikęs asmuo.
<i>Lygybė</i> <i>(vienodos galimybės)</i>	Visiems vertinamiesiems sudaromos vienodos sąlygos pademonstruoti savo pasiekimus.
<i>Reikalingumas</i> <i>(reikšmingumas)</i>	Vertinami esminiai, principiniai kompetencijų parametrai

PASIEKIMŲ APLANKAS

Besimokančiojo pasiekimų aplankas yra:

- *Įrašų rinkinys, kuriame nuolat yra kaupiama įvairaus pobūdžio informacija apie pasiekimus;*
- *Studento nuosavybė, kurią jis gali rodyti arba ne kitiems asmenims;*
- *Registruojami teigiami pasiekimai ir pateikiamos pastabos ir komentarai, kurie yra tobulintino pobūdžio.*

PASIEKIMŲ APLANKAS

Pasiekimų aplanko paskirtis:

- *Skatinti studento savivoką, savigarbą, pasitikėjimą savimi;*
- *Padėti studentui suprasti, kokiais kriterijais remiantis priimami sprendimai apie pasiekimus;*
- *Tobulinti studijų programą ir veiklos organizavimą, akcentuojant studento bendruosius gebėjimus.*

PASIEKIMŲ APLANKAS

Pasiekimų aplanką galėtų sudaryti šios dalys:

- Titulinis lapas;
- 1. Bendra informacija apie studentą;
- 2. Bendra informacija apie studijų dalyką;
- 3. Studento vertinimas(kaupiamasis);
- 4. Studento savo žinių vertinimas;
- 5. Studento biblioteka;
- 6. Darbų pavyzdžiai;
- 7. Dėstytojo komentarai.

PASIEKIMŲ APLANKAS

Metodai, kurie naudojami duomenų rinkimui:

- Formalusis egzaminas raštu;
- Testai (trumpų atsakymų, žodiniai);
- Klausimai ir atsakymai;
- Interviu;
- Konkursas;
- Projektas;
- Atvejų analizė;
- Žodinis pristatymas;
- Praktinio atlikimo testas;
- Realių situacijų modeliavimas;
- Egzaminas raštu su klausimais, naudojant literatūrą;
- Brėžinių ar grafikų testai;
- Referatai ir kt.

PASIEKIMŲ APLANKAS

- ⑩ *ŽODINIAI*. Klausinėjimas, klausymas, diskusija, pristatymas, interviu, debatai ir kt.
- ⑩ *RAŠYTINIAI*. testai, dienoraščiai, esė, straipsniai, scenarijai, poemos, aprašymai, trumpi atsakymai į klausimus, studijų aplankas (portfolio) ir kt.
- ⑩ *GRAFINIAI*. Diagramos, eskizai, brėžiniai, piešiniai, žemėlapiai ir kt.
- ⑩ *PRODUKTAI*. Modeliai, gaminiai, fotografijos, audio, video įrašai ir kt.

POKALBIS

- tai universalus metodas, kuriuo galima gauti informacijos apie įvairius mokymosi proceso aspektus, tiesiogiai nematomus veiklos motyvus, besimokančiųjų išgyvenimus, jų subjektyvų požiūrį į gyvenimo reiškinius ir pan.

POKALBIUI KELIAMI REIKALAVIMAI

- Vertinamjajį reikėtų palankiai nuteikti, įgyti jo pasitikėjimą, skatinti norą atvirai pasisakyti;
- Apibrėžti pokalbio tikslą – nustatyti, kas norima pokalbiu išsiaiškinti;
- Aiškiai formuluoti klausimus;
- Pokalbio eigą reikia tiksliai užfiksuoti.

TESTŲ TIPAI

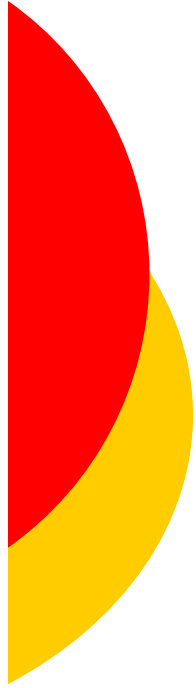
- *Gebėjimų ar mokslumo testai (bendrieji, sudėtiniai ir specialieji).*
- *Pažangumo ar pasiekimo testai, neretai vadinami pedagoginiais arba didaktiniais testais.*
- *Interesų, asmenybės ir nuostatų inventarijai.*

TESTAI

- *Veiklos testai*, kai asmuo savo žinias ar supratimą gali paversti veiksmais;
- *Apybraižos pobūdžio atsakymų reikalaujantys klausimai*, kurie yra geri tada, kai norime įvertinti besimokančiojo sugebėjimą išdėstyti ir spręsti gana sudėtingas problemas;
- *Trumpų atsakymų klausimai*, kurie skirstomi dar į du pogrupius: papildymų ir atrankos tipo klausimai. Atrankos tipo klausimai pasiskirsto į tris pogrupius: „*teisingai*“ ar „*neteisingai*“ tipo klausimai; *atitikmenų parinkimo* (iš dviejų grupių sąvokų) klausimai ir *rinkimosi iš keleto alternatyvų* klausimai.

PRAKTIŲ GEBEJIMŲ VERTINIMAS

-
- Šio vertinimo esmė – nustatyti, ar besimokantysis praktikos metu įgijo reikalingas kompetencijas. Praktikos vertinimas gali vykti po jos atlikimo.

PRAKTINIŲ GEBĖJIMŲ VERTINIMO ETAPAI

Eiga	Vertinimo aspektai	Vertinimo metodologija	Mokymo strategija
Planavimas	Metodologinė kompetencija/pl anavimo įgūdžiai	Kriterijais paremtas interviu. Darbo patirties vertinimas	Problemos analizė
Vykdymas	Vykdymas/veiklos įgūdžiai	Proceso ir /ar produkto stebėjimas	Problemos išsprendimas
Įvertinimas ir korekcija	Refleksijos įgūdžiai	Kriterijais paremtas interviu, rezultatų vertinimas	Mokymosi rezultatų, planavimo ir tolesnių priemonių nustatymas

STEBĖJIMAS

- Stebėjimo tikslas – papildyti gautą informaciją apie asmens pasiekimus. Stebėjimas atliekamas sistemingai ir organizuotai. Stebėjimas taikomas pokalbio ir praktinių kompetencijų vertinimo metu.

STEBĖJIMO TRŪKUMAI

- *Stebėjimą gali įtakoti stebėtojo/vertintojo nuotaika;*
- *Nevienoda stebėtojo/vertintojo padėtis besimokančiųjų (kandidatų) atžvilgiu (išsilavinimas, interesai, soc.padėtis ir t.t.)*
- *Norimo rezultato tendencija;*
- *Situacijos kompleksškumas (paini situacija, „neįvyksta perkėlimas“);*
- *Vertintojo patirties stoka ir klaidos vertinant;*
- *Vertintojas gali pradėti lyginti besimokančiojo elgesį ar veiklą pagal savo patirtį ir pasiekimus.*

GRUPINIO DARBO VERTINIMAS

Ugdomi šie socialiniai ir tarpasmeniniai gebėjimai:

- *bendradarbiavimo su kitais;*
- *Vadovavimo;*
- *Susitarimo dėl grupinių užduočių vykdymo ir pristatymo;*
- *Besimokančiųjų ir sprendžiamąjį balsą turinčiųjų asmenų apklausa;*
- *Pagalba besimokantiems ir jų konsultavimas;*
- *Kitų atlikto darbo vertinimas.*

BENDRADARBIAUJANČIŲ GRUPIŲ VERTINIMAS

- Individualus vertinimas. Besimokantieji dirba drauge bendradarbiaujančiose grupėse, moko vienas kitą, o apklausos darbą atlieka individualiai ir gauna individualius įvertinimus.
- • Dvigubas vertinimas. Besimokantieji dirba bendradarbiaujančiose grupėse, individualiai atsiskaito ir gauna individualius įvertinimus; paskui gauna antrą įvertinimą už tai, kaip visa grupelė bendrai įvykdė užduotį.
- • Papildomas vertinimas panašus į dvigubąjį: pirmiausia įvertinama individualiai, vėliau skiriami papildomi balai už grupės darbą tuo atveju, jei kiekvienas narys atsiskaitydamas asmeniškai gavo, pavyzdžiui, ne mažiau kaip septynis ar atsakė ne mažiau kaip į 70% testo klausimų. Taip besimokantieji skatinami bendradarbiauti per paskaitas, pertraukas ar namuose.

NEFORMALUSIS GRUPIŲ VERTINIMAS

- 1) kokios teigiamos grupės darbo charakteristikos pastebėtos;
- 2) įvertinti grupės darbą rangu nuo 1 (blogai) iki 7 (puiku);
- 3) kokios neigiamas grupės darbo charakteristikos pastebėtos;
- 4) kitos pastabos.

GRUPINIO DARBO VERTINIMAS

Asmeniniai gebėjimai:

- *Atvirumas, sumanumas, vaizduotė ir kūrybingumas;*
- *Turimi pozityvūs požiūriai ir bendražmogiškos vertybės, kaip empatija;*
- *Asmenybės vientisumas, emocinis atsparumas, atkaklumas, socialinė atsakomybė;*
- *Mokėjimas vadovauti;*
- *Rūpestis dėl kokybės;*

GRUPINIO DARBO VERTINIMAS

Grupinio darbo vertinimo ypatumai:

- *Grupė gali pasiekti daugiau nei vienas besimokantis;*
- *Asmens trūkumai gali būti padengiami kitų grupės narių privalumais;*
- *Jei grupė suformuota atsitiktinai, vidutiniai grupės narių sugebėjimai bus panašūs;*
- *Kai kuriais atvejais nepriimtina, kad balai būtų vienodai aukšti;*
- *Mažiau buvę grupei reikšmingi asmenys, kurie verti žemesnio balo, gauna vienodą;*
- *Problema parašyti teisingą balą studentui apsunkina grupinio darbo panaudojimą, nežiūrint į didžiulius privalumus studijoms.*

VERTINIMO BŪDAI (akademiniams gebėjimams)

- Individualus balas ir premijiniai taškai, pridedant pagal grupės narių pasiektą kriterijų;
- Pagal žemiausią individualų rezultatą;
- Visų narių surinktų balų suma;
- ~~Grupės nariai mokosi kartu. Po to kiekvienas individualiai atlieka testą ir gauna balą;~~
- Individualus balas ir premijiniai taškai rašomi, remiantis žemiausiu grupės balu;
- Individualaus atsiskaitymo balai sudedami ir pridedami prie anksčiau grupės turėtų balų;

Vertinimo būdai

- Pažymių vidurkis;
- Pažymys už bendrą veiklą;
- Atsitiktinis pasirinkimas;
- *Individualūs narių balai sudedami ir padalijami iš grupės narių skaičiaus;*
- *Grupė kartu paruošia vieną pristatymą. Visi grupės nariai gauna vieną bendrą balą;*
- *Visi nariai gauna vienodą balą;*

Vertinimo būdai

- Žemiausias vertinimas;
- Akademinis ir neakademinis vertinimas;
- Tarpgrupinis lenktyniavimas;
- *Visiems nariams rašomas mažiausias grupėje gautas balas;*
- *Grupės nariai įvertinami pagal grupės balų vidurkį. Jei grupės vidurkis aukštas – galima neužduoti namų darbų ar kitaip paskatinti;*
- *Įvertinama visa grupė, lyginant jos užduoties atlikimą su kitų grupių;*

GRĮŽTAMASIS RYŠYS

1. Grįžtamasis ryšys turi būti studentui suprantamas. Dėstytojas turi žinoti:
 - **Ką?** (*nori pasakyti*);
 - **Kodėl?** (*nori tai pasakyti*);
 - **Kada?** (*yra tinkamiausias laikas tai pasakyti*);
 - **Kokioje?** (*aplinkoje ruošiasi tai pasakyti*)
 - *Konstruktivus* grįžtamasis ryšys gali būti pozityvus ir negatyvus.
 - *Kritika* – neigiamas grįžtamasis ryšys

GRĮŽTAMASIS RYŠYS

- Informacija apie veiklos rezultatus bei veiksmingumą kuri tam tikrame pavidale pasiekia jos dalyvius ir kurių pagrindu vykdoma tos veiklos korekcija.
- Grįžtamasis ryšys vyksta nuolat arba periodiškai taikant įvairias priemones.

KRITIKA

- tai neigiamas grįžtamasis ryšys, kurį besimokantysis linkęs atmesti ir dažniausia išgyvena kaip gynybą.
- Dėl šios priežasties besimokantysis stengiasi išvengti grįžtamosios informacijos ar net veiklos, kuri galėtų būti kritikos priežastimi.
- Tai nepadedą besimokančiajam tobulinti savo veiklą.

KONSTRUKTYVUS GRĮŽTAMASIS RYŠYS

- Gali būti ir pozityvus, ir negatyvus;
- Jis įgalina besimokantįjį gauti informaciją apie save, savo elgseną, savo veiksmus, poveikį situacijai ar kitiems žmonėms;
- Tai besimokantįjį skatina augti, keistis, gauti naudingą informaciją, kuri gali būti svarbi tolimesnėje besimokančiojo veikloje.

NEIGIAMO GRĮŽTAMOJO RYŠIO TRŪKUMAI

- Neturės įtakos besimokančiojo elgsenos pokyčiams, neleis tikėtis, kad netinkama elgsena baigsis;
- Atsiras sunkumai palaikant ir kuriant draugiškus santykius su besimokančiais, nes besimokantysis perduos neigiamą informaciją kitiems.
- Galimybė išlaikyti gerus santykius bus paremta frustracija ar kitomis neigiamomis emocijomis ir tai pasireikš bendraujant su besimokančiuoju.

GAUDAMAS GRĮŽTAMĄJĄ INFORMACIJĄ, DĖSTYTOJAS GALI KLAUSTI SAVE

- *Kokiu būdu jis sužino, kad besimokantysis suvokia ir interpretuoja grįžtamąją informaciją taip, kaip ją suvokia ir interpretuoja ?*
- *Kokiu būdu sužinoti kokias mokymosi galimybes turi besimokantysis?*
- *Ar tai yra abipusis procesas tarp dėstytojo ir besimokančiojo?*
- *Ar išklauso ką besimokantysis yra pasakęs?*
- *Ar padrąsina besimokantįjį pasidalinti savo supratimu?*
- *Ar padrąsina besimokantįjį suteikti grįžtamąjį ryšį apie dėstytojo suteiktą grįžtamąją informaciją?*
- *Kokiu būdu besimokantysis priima grįžtamąją informaciją?*
- *Kokiu būdu grįžtamasis ryšys paliečia besimokantįjį? Ar ta informacija jam yra naudinga?*
- *Koks yra grįžtamasis ryšys, ką besimokantysis sako apie dėstytoją, jo pasitikėjimą, vertybes, neigiamą nuomonę?*

Dėstytojo savęs vertinimas

- Autonomiškumas (*taikomų metodų įvairumas*)
- Atsakomybė (*programos derinimas*);
- Dėstytojo profesinės pareigos.
Pasiruošimas užsiėmimui (*medžiagos pristatymas, tarpusavio santykiai, komunikacija, vertinimas, dalykinė kompetencija*)

DĒSTYTOJO PROFESI NĒS UŽDUOTYS

- *Profesinē uždūotīs*
 - *Vadybos ir administravimo*
 - *Atsakomybē uż studentā*
 - *Atsakomybē uż dalykā;*
 - *Egzaminų administravimas*
- Charakteristika
 - Paskaitos laikas, priemonės, aprūpinimas resursais;
 - Pagalba studentui literatūros paieškoje, konsultacijos, disciplina;
 - Studijų programos turinio kūrimas, kurso įvertinimas;
 - Bendros universitetinės tvarkos laikymasis.

Dalyko vertinimas

- Tikslai;
- Metodai;
- Klausimynai, interviu;
- Studentų kurso vertinimas;
- Duomenų rinkimas;
- Kurso įvertinimo ataskaita.

VERTINIMO KRITERIJAI

- Dėstytojai dažnai nepasako kokie mokymosi rezultatai laukiami. Kartais jie net patys nežino jų, todėl būtina nusakyti laukiamus mokymosi rezultatus.
- Kriterijai yra tai, į ką dėstytojas kreips dėmesį susipažindamas su atlikta užduotimi ar skirdamas užduotis kolokviumo ar egzamino metu.

VERTINIMO KRITERIJAI

- *dėstytojas gali nesuprasti kriterijų svarbos;*
- *dėstytojas gali suprasti, bet jam sunku juos tiksliai aprašyti;*
- *dėstytojas gali aprašyti, bet nesugebėti paaiškinti;*
- *dėstytojas gali nesutikti su kriterijų aprašymo idėja, nes tai "mažintų jo akademinę laisvę";*
- *dėstytojas gali palikti klausimą labai atvirą, siekdamas patikrinti studento gebėjimus struktūrizuoti atsakymą ir pasirinkti metodą pačiam.*